

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مباحث منتخب در توسعه منابع انسانی

(جلد اول)

www.ketab.ir

تألیف:

دکتر سید رضا سید جوادی

استاد دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

دکتر علیرضا موادی

دانش آموخته دکتری مدیریت منابع انسانی دانشگاه تهران

سر شناسه	سیدجوادین، سیدرضا .۱۳۳۵
عنوان و پدیدآور	مباحث منتخب در توسعه منابع انسانی جلد اول /تألیف: دکتر سیدرضا سیدجوادین - دکتر علیرضا مرادی
مشخصات نشر	تهران: نشر نور علم، ۱۴۰۲، ص. ۲۷۴
مشخصات ظاهري	شابک ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۵۴۵-۲
شابک	مرادی، علیرضا، ۱۳۶۰، مولف.
شناسه افزوده	توسعه منابع انسانی - مباحث
موضوع	Nirouyeh Anzani - Mardiyat
ردۀ بندی کنگره	Manpower planning
ردۀ بندی دیوبی	Nirouyeh Anzani - Brnameh Rizzi
	Personnel management
HF ۵۵۴۹ :	کارکنان -- مدیریت
۳۰۱۶۵۸ :	نیروی انسانی - مدیریت

نشر نورعلم: تهران- انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۹۰- تلفن: ۶۶۴۰۵۸۸۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱
 فروشگاه: خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۹۰- کتاب چرتکه و نورعلم— ۰۹۱۲۲۰۷۹۸۴۹
 پخش: قلم سينا- انقلاب- ۱۲ فروردین- ساختمان ۲۸۶ تلفن ۶۶۹۵۷۱۲۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱

نام کتاب: مباحث منتخب در توسعه منابع انسانی (جلد اول)

تألیف: دکتر سیدرضا سیدجوادین - دکتر علیرضا مرادی

ناشر: نور علم

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۵۴۵-۲

چاپ و صحافی: سورنا

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲

شمارگان: ۲۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به کتاب‌ها ، از طریق تماس با شماره

۹۱۲۲۳۳۴۲۲۹ . کتاب‌ها به تمام نقاط ایران ارسال می‌شود.

.....	مقدمه نویسنده
فصل اول: مبانی توسعه منابع انسانی	
(تعاریف، ابعاد، مدلها، رویکردهای فلسفی و نقدها)	
۱۵.....	پیش درآمد
۲۳.....	سطوح تجزیه و تحلیل و مدلها در توسعه منابع انسانی
۲۴.....	مدلهای عقلایی توسعه منابع انسانی
۲۵.....	مدلهای طبیعی توسعه منابع انسانی
۲۶.....	توسعه منابع انسانی براساس نقاط مرجع استراتژیک
۲۷.....	رویکرد باز و بسته به توسعه منابع انسانی
۲۹.....	توسعه منابع انسانی مشتق شده از نیاز
۲۹.....	توسعه منابع انسانی مشتق شده از فرصت
۳۰.....	توسعه منابع انسانی مشتق شده از قابلیت‌ها
۳۰.....	توسعه منابع انسانی مدل
۳۱.....	بعد هویت بخشی
۳۱.....	بعد هماهنگ سازی
۳۲.....	بعد موفقیت
۳۲.....	بعد انطباق
۳۳.....	فلسفه پیدایش توسعه منابع انسانی
۳۳.....	رویکردهای فلسفی پیرامون توسعه منابع انسانی
۳۴.....	رویکرد فلسفی روشنگرانه یا آزادیخواه
۳۴.....	رویکرد فلسفی رفتارگرایی
۳۵.....	رویکرد فلسفی انسان‌گرا
۳۶.....	رویکرد فلسفی ترقی خواه
۳۶.....	رویکرد فلسفی بنیادگرا
۳۷.....	پارادایم‌هایی پیرامون تئوری پردازی و تحقیق در توسعه منابع انسانی
۳۹.....	انتقاداتی پیرامون پارادایم اثبات‌گرایی
۳۹.....	پارادایم انتقادی
۴۱.....	کاربرد پارادایم انتقادی در پژوهش پیرامون توسعه منابع انسانی
۴۱.....	ویژگی‌های پژوهش انتقادی در سازمان
۴۱.....	ابعاد پژوهش انتقادی سازمانی

۴۲.....	استراتژی‌های پژوهش انتقادی در زمینه توسعه منابع انسانی
۴۳.....	نگرش انتقادی به توسعه منابع انسانی.....
۴۴.....	انتقاداتی درباره توسعه منابع انسانی
۴۴.....	تأکید بر جنبه سخت توسعه منابع انسانی
۴۵.....	عدم توجه فرآیندهای توسعه منابع انسانی به فرهنگ‌سازمانی
۴۵.....	نگرش ابزاری به کارکنان
۴۵.....	عدم مشارکت فعال مدیران صف در اجرای برنامه‌های توسعه کارکنان
۴۶.....	درنظرداشتن فرآیندها و برنامه‌های توسعه به عنوان امور عملیاتی.....
۴۷.....	منابع و مراجع

فصل دوم: توسعه منابع انسانی مبتنی بر مغز

۵۱.....	پیش درآمد
۵۳.....	سبک تفکر در منابع انسانی
۵۳.....	سبک تفکر منابع انسانی و گرایش به دانش تغییر
۵۴.....	مدل جامع ترجیحات فلوری ند هرمان
۵۶.....	نظريه سبك تفکر ترجيحي ند هرمان
۵۸.....	اشاراتي كوتاه بر مطالعات صورت گرفته در سالن الگوي چهار ربع مغزي كامل ندهرمان
۶۰.....	نقاط قوت و برچسب هاي سبك تفکر ترجيحي ربع A
۶۰.....	نقاط قوت و برچسب هاي سبك تفکر ترجيحي ربع B
۶۰.....	نقاط قوت و برچسب هاي سبك تفکر ترجيحي ربع C
۶۰.....	نقاط قوت و برچسب هاي سبك تفکر ترجيحي ربع D
۶۱.....	تمارياني برای تقويت سبك تفکر ترجيحي ربع A
۶۱.....	تمارياني برای تقويت سبك تفکر ترجيحي ربع B
۶۲.....	تمارياني برای تقويت سبك تفکر ترجيحي ربع C
۶۲.....	تمارياني برای تقويت سبك تفکر ترجيحي ربع D
۶۲.....	كاربردهای سازمانی مدل چهار ربع مغزی ند هرمان
۶۴.....	توسعه منابع انسانی از منظر ماهرسازی، توسعه شایستگی و توسعه فردی
۶۵.....	توسعه منابع انسانی از منظر راهبرد آموزش
۶۵.....	توسعه منابع انسانی از منظر راهبرد ایجاد انگیزه
۶۵.....	توسعه منابع انسانی از منظر حل تعارض
۶۶.....	ارائه پیشنهادات کاربردی به منظور توسعه منابع انسانی در ربع مغزی A

نکاتی برای مدیران منابع انسانی جهت شناخت بهتر افراد دارای سبک تفکر ترجیحی A.....	۷۰
ارائه پیشنهادات کاربردی به منظور توسعه منابع انسانی در ربع مغزی B.....	۷۱
نکاتی برای مدیران منابع انسانی جهت شناخت بهتر افراد دارای سبک تفکر ترجیحی B.....	۷۴
ارائه پیشنهادات کاربردی به منظور توسعه منابع انسانی در ربع مغزی C.....	۷۴
نکاتی برای مدیران منابع انسانی جهت شناخت بهتر افراد دارای سبک تفکر ترجیحی C.....	۷۷
ارائه پیشنهادات کاربردی به منظور توسعه منابع انسانی در ربع مغزی D.....	۷۸
نکاتی برای مدیران منابع انسانی جهت شناخت بهتر افراد دارای سبک تفکر ترجیحی D.....	۸۰
منابع و مراجع	۸۱

فصل سوم: توسعه منابع انسانی مبتنی بر معنویت

پیش درآمد	۸۷
معنویت	۸۹
توسعه معنوی منابع انسانی	۹۶
انسان معنوی	۹۷
مشخصه های انسان معنوی	۱۰۲
ویژگیهای انسان معنوی از نظر فلسفه	۱۰۶
الگوی توسعه منابع انسانی مبتنی بر معنویت	۱۰۸
سخن پایانی فصل	۱۱۵
منابع و مراجع	۱۱۶

فصل چهارم: توسعه منابع انسانی مبتنی بر مهارت های نرم

پیش درآمد	۱۲۳
بخش مهارت های ارتباطی	۱۲۵
بخش مهارت های رهبری	۱۵۰
بخش مهارت های تاثیرگذاری Influencing	۱۷۹
بخش مهارت های بین فردی Interpersonal skills	۱۸۸
بخش مهارت های شخصی Personal skills	۱۹۵
بخش مهارت های خلاقیت Creativity	۲۲۷
بخش مهارت های حرفه ای Professional Skills	۲۳۷
منابع و مراجع	۲۷۳

موضوع توسعه منابع انسانی در سال‌های اخیر گذشته در جوامع صنعتی بعنوان یکی از مهمترین مباحث علم مدیریت مطرح بوده است و در کشور ما نیز این بحث به تدریج اهمیت انکارناپذیر خود را به مدیران سازمان‌ها نشان داده است. سرعت تغییرات به حدی است که احتمال اینکه یک شخص شغلی را بیاموزد و در طول زندگی کاری اش، بدون تغییر یا به همان شکل پیش رود، نزدیک به صفر است. توسعه منابع انسانی به زمینه گسترهای از آموزش و توسعه فراهم شده توسط سازمان‌ها برای افزایش دانش، مهارت، آموزش، و توانایی‌های کارکنان خود اشاره دارد. فرآیند توسعه منابع انسانی همزمان با استخدام یک کارمند جدید آغاز و در طول دوره تصدی کارکنان با سازمان ادامه دارد. بسیاری از کارمندان یک سازمان با یک سطح اساسی از مهارت و تجربه شروع به کار می‌کنند و باید آموزش بهمنظور انجام شغل خود را بهطور مؤثر دریافت کنند. توسعه منابع انسانی طراحی شده است تا به کارکنان اطلاعاتی که آن‌ها نیاز به انطباق با فرهنگ آن سازمان و برای انجام مؤثر شغل خود را در اختیارشان بگذارند. توسعه منابع انسانی اشاره به تمرکز بر این ازمان در بهبود دانش، توانایی، مهارت‌ها، و دیگر استعدادهای از کارمندان خود دارد.

در عصر فرآصنعتی از یک سو ضرورت حضور نیروی انسانی حرفه‌ای، آموزش دیده و توسعه یافته برای هدایت و راهبری سازمان و همینطور سامانه‌های فعالیت‌های تخصصی سازمان را مشاهده می‌کنیم و از سوی دیگر شاهد کمبود عرضه نیروی انسانی حرفه‌ای و توسعه یافته هستیم. از این رو می‌توان نتیجه گرفت که امروزه رقابت اصلی در کسب و کار، جذب نیروی انسانی حرفه‌ای و تلاش برای توسعه و ارتقاء قابلیت‌های آنان است. هر سازمانی به افراد آموزش دیده، متخصص و توسعه یافته که یکی از مؤثرترین عوامل در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر کشور به شمار می‌رود نیاز دارد تا مأموریت خود را به انجام برساند. اگر توانایی‌های کارکنان موجود سازمان پاسخگوی این نیاز باشد آموزش و توسعه ضرورت چندانی ندارد اما اگر کارکنان سازمان دارای دانش، اطلاعات، مهارت‌های لازم و مناسب نباشند سازمان را دچار مشکلات و ضایعات عدیده مالی و اداری و غیره خواهد کرد. از آنجا که فناوری به سرعت رشد می‌کند بنابراین کارکنان متخصص و ماهر هم در زمان کوتاهی پس از استخدام نیازمند دریافت دانش و مهارت می‌باشند، این مقوله در سازمان‌های دانش محور به طریق اولی از اهمیت بیشتری نیز برخوردار خواهد بود. بسیاری از مدیران ارشد سازمان‌ها

بر این ادعا هستند که نیروی انسانی آنها سرمایه‌های واقعی در سازمان‌های ایشان هستند. اما با مطالعه‌ای ساده می‌توان پی‌برد که چندان بر این اعتقاد خود پای بند نیستند، چرا که اگر برآوردن نیازهای عاطفی، مادی و ارتباطاتی نیروی انسانی را محور اصلی مدیریت منابع انسانی در سازمان‌ها قرار دهیم، خواهیم دید که به طور مثال به برخی از نیازهای اساسی کارکنان در سطح سازمان‌ها از جمله نیاز به آموزش کارکنان، که یکی از رموز موفقیت سازمان‌ها در دنیای پر شتاب امروز می‌باشد، توجه چندانی نمی‌شود. آموزش نیروی انسانی سرمایه‌گذاری پر سودی به شمار می‌آید، که بازده آن در واقع یک امر حیاتی و اجتناب‌ناپذیر است که باید به طور مستمر در سازمان مورد توجه قرار گیرد، چرا که آموزش اصلی ترین جزء از عناصر توسعه منابع انسانی و یکی از راههای اصولی و منطقی هدایت تلاش‌های کارکنان در سازمان است و باعث به کارگیری استعدادهای نهفته، به کار اندازی قدرت تخیل و به وجود آمدن انعطاف‌پذیری فکری لازم در کارکنان خواهد شد. امروزه شناخت نحوه تفکر و تصمیم‌گیری کارکنان با کمک آزمون‌های فکری- شخصیتی در سازمان‌ها از اهمیت بسزایی برخوردار است. زیرا این شناخت یک ورودی مهم برای بسیاری از تصمیمات حوزه مدیریت منابع انسانی تلقی می‌گردد. از جمله از نتایج این آزمون‌ها در نیازسنجدی آموزشی و روش‌های توسعه مهارت‌های منابع انسانی، جذب و استخدام، تیمسازی، ارزیابی عملکرد، ارتقاء کارکنان و... استفاده می‌شود. همه کارکنان از نظر توانایی در تک سطح قرار ندارند، به این معنی نیست که برخی ذاتاً از دیگران در سطحی پایین‌تر هستند، بلکه فردی دارای نقاط قوت و ضعف به خصوصی است که باعث می‌شود در انجام بعضی کارها نسبت به دیگران بهتر یا بدتر عمل کند. از دیدگاه مدیریت سازمان، اینکه آیا افراد به لحاظ توانایی‌ها با هم تفاوت دارند یا خیر، مهم نیست. چون این یک امر طبیعی است. مساله مهم این است که بدانیم افراد از نظر توانایی با هم چه تفاوت‌هایی دارند و با استفاده از این دانش، آنها را در موقعیت‌های شغلی قرار دهیم که برایشان مناسب‌تر است و در آن کارایی بیشتری دارند و یا مناسب با نوع تفکرات و نوع یادگیری آنها برنامه توسعه را تدوین نمایند. در این کتاب در صدد هستیم تا بعد از پرداختن به مبانی علمی و فلسفی توسعه منابع انسانی، بررسی کنیم که سبک‌های مختلف تفکر منابع انسانی سازمان‌ها چگونه است و این سبک‌های تفکری متفاوت چگونه می‌توانند بر فرآیند توسعه منابع انسانی تاثیرگذار باشند. برای شناخت سبک تفکر باید مغز انسان و شیوه پردازش اطلاعات و در نهایت تفکر او را خوب درک کرده باشیم. برای شناخت و تقسیم‌بندی سبک تفکر انسان از مدل مغز چهار رباعی ند هرمان استفاده می‌شود. این مدل

تصویری گویا از سیکهای مختلف فکری بشر و همچنین نحوه دریافت و سازماندهی اطلاعات توسط مغز انسان را به منظور اتخاذ تصمیمات، نحوه زندگی و همچنین نحوه کار به دست می‌دهد. متخصصان توسعه منابع انسانی چنانچه مجهز به ابزار سنجش سبک فکری کارکنان باشند بدون شک بهتر می‌توانند فرآیندهای توسعه کارکنان را پی‌ریزی و اجرا نمایند. همچنین به بررسی ابعاد توسعه معنوی منابع انسانی و اصولاً توسعه منابع انسانی مبتنی بر معنویت که از مباحثت جدید حوزه توسعه منابع انسانی در جهان می‌باشد، پرداختیم. در خاتمه مجلد اول نیز به معرفی مهارت‌های نرم و اهمیت آن‌ها در توسعه منابع انسانی پرداخته شد. این کتاب تقدیم می‌گردد به تمام اذهانی که دغدغه توسعه دارند.

www.ketab.ir